

BRONXIAL ASTMA KASALLIGINI DAVOLASHGA ZAMONAVIY YONDASHUV

Irgashev Ibodillo Ergashevich

*Osiyo xalqaro universiteti klinik fanlar kafedrası assistenti,
anesteziolog-reanimatolog, O'zbekiston respublikasi Buxoro
viloyati Buxoro shahri*

Annotatsiya. *Bronxial astma respirator a'zolarining surunkali kasalligi bo'lib, u nafas yetishmovchiligi, ekspirator hansirash, havoga to'yimaslik, bo'g'ilish xuruji, ko'krak qafasidagi tiqilishi va yo'tal kabi belgilar bilan namoyon bo'ladigan allergik kasallik. Bronxial Astma kasalligida bulutsimon hujayralari, eozinofillar va limfotsitlar miqdori va faoliyati muhim ahamiyatga ega. Bronxial astma kasalligi yil sayin progressiyalanib boruvchi muhim kasalliklardan biridir, chunki bu kasallikdan aziyat chekayotganlar soni keskin ortib bormoqda.*

Kalit so'zlar: *hansirash, ekspirator, inspirator, bo'g'ilish, allergik, progressiya, ingalyatorlar.*

Bronxial astma kasalligi nafas yo'llarining surunkali kasalligi bo'lib, bunda bronxospazm, shish, va gipersekretsiya (qalin va quyuq yopishqoq balg'am) kuzatilishi bilan namoyon bo'ladi. Bu kasallik yil sayin o'sib borayotgan pinson yashash tarzini yomonlashtirayotgan ish qobilyatida majburiy cheklanishga sabab bo'layotgan patologik holat. Bu kasallik son jihatdan progressiyalanib bormoqda. Kasallikning paydo bo'lishiga bir talay faktorlar (tashqi va ichki) sabab bo'ladi. Bronxial astma insonni ish faoliyatini salbiy tomonga o'zgartirib, nogironlikka, hayot sifatining pasayishiga va exitusga olib keladi. SSV axborotiga ko'ra, taxminan 132-135 million inson shu kasallikdan aziyat chekmoqda. Bronxial astma xurujining yuzaga kelishi mumkinligi to'g'risidagi qo'rquv insonlarni oddiy ishni bajarishga to'sqinlik qiladi va kursning belgilari bir necha kun davomida bemorga g'amxo'rlik qilishga olib keladi. O'rtacha 14% (kattalar) va 20% (bolalar) bronxial astmadan aziyat chekmoqda, so'nggi yillarda bronxial astma bilan kasallanish yomonlashdi va holatlar soni ikki baravar ko'paydi. Statistik ma'lumotlarga ko'ra, agar ikkala ota-ona ham kasal bo'lsa, bronxial astma bilan og'rigan bolaning tug'ilish darajasi 50% ni tashkil qiladi, ammo ayni paytda xarakterli alomatlar paydo bo'lmasligi mumkin, atrof-muhit katta rol o'ynaydi. Bolalikda bronxial astma ko'pincha ko'k yo'tal va bronxopnevmoniya bilan aralashib ketadi. Ko'pincha bronxial astma Avstraliya, Yangi Zelandiya, AQSh, Isroil va Irlandiyada uchraydi GINA ma'lumotlariga ko'ra, bronxial astmadan 260 mingdan ortiq odam vafot etadi, bu ko'rsatkich bo'yicha Rossiya Federatsiyasi, O'zbekiston, Janubiy Koreya va Singapur yetakchilik qilmoqda. Bronxial astma ko'pincha bolalikda rivojlanadi, lekin har qanday yoshda (40 leydan ortiq yoki kech boshlangan) rivojlanishi mumkin. Bronxial astma rivojlanishiga hissa qo'shadigan omillar irsiy moyillik, uy changiga allergik reaksiyaning mavjudligi, hayvonlarning mo'ynasi (barcha hayvonlardan qat'i nazar), gulchanglar, penitsillin tipidagi zamburug'lar, ifloslantiruvchi moddalar va, ehtimol, oziq-ovqat (baliq) allergiyasi, tuxum oqi, yong'oq, sitrus mevalari. Yallig'lanish vositachilariga: bradikinin, gistamin, interleykinlar, kimokinlar va yallig'lanish hujayralari kiradi: mast hujayralari, eozinofillar, neytrifillar, T-limfotsitlar. Bronxial astma eng

progressiv kasalliklardan biridir. insoniyat Bu asosan irsiy moyillikka asoslangan. Eng muhim omillar: uy changi, mushuk va itning tuklari. Shifokor mamlakatdagi allergik kasalliklar epidemiologiyasida iqlim va geografik sharoitlar ham katta rol o'ynashini hisobga olishi kerak. Asosiy rolni o'simliklarning tabiati, mutlaq va nisbiy namlik, relefning dengiz sathidan balandligi, atrof-muhit harorati va kunduzgi soatlarning o'zgaruvchanligi o'ynaydi. Atlantik havo massalari ta'siri ustun bo'lgan hududlarda ko'pchilik odamlar astma bilan og'riydilar (Kaliningrad viloyatida bronxial astma bilan kasallanish quruq iqlimi bo'lgan boshqa mintaqalarga qaraganda 5-10 baravar yuqori). Meteorologik sharoitlar bronxial astma xurujlarining paydo bo'lishiga ta'sir qiladi. Shunday qilib, hujumlar ko'p hollarda yuqori namlik bilan sovuq, shamolli havoda sodir bo'ladi. Tog'li hududlarda va issiq, quruq iqlimi bo'lgan hududlarda hujumlar kamroq uchraydi va kuchli emas. Bronxial astma bilan og'rigan odamlar ushbu ma'lumotni bilishlari kerak, agar iloji bo'lsa, astmaning og'ir holatlarida iqlimni o'zgartirishi va optimal iqlimga davolanish uchun borishlari kerak. Ko'plab uzoq muddatli tadqiqotlar shuni ko'rsatdiki, tog'li hududlar aholisi bronxial astmadan deyarli aziyat chekmaydi, bu baland tog' sharoitida bronxopulmoner kasalliklarga chalingan bemorlarni sanatoriy-kurortda davolash uchun asos bo'ldi. Past atmosfera bosimi, harorat va namlik o'zgarmagan barqaror iqlim sharoitlari butun bronxopulmoner apparatlarga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Etiologik omillar orasida bronxial astma rivojlanishiga yordam beradigan ko'plab omillar mavjud. Endogen va ekzogen omillar mavjud. Endogen omillar orasida genetik moyillik, turli xil oziq-ovqatlarga (baliq, tovuq oqsili, tsitrus mevalari, shirinliklar, yong'oqlar) allergik reaksiyaning mavjudligi, shuningdek hayvonlarning sochlari, uy changlari va penitsillinlarga allergik reaksiyaning mavjudligi. qo'ziqorin turi. Ekzogen omillarga sigaretalar, kalyanlar, chiqindi gazlar bug'larini inihalatsiyalash, ari yoki ari chaqishiga allergik reaksiya kiradi. Jismoniy faollikning mavjudligi bo'g'ilish yoki astmatik holatga olib keladi. Bundan tashqari, bronxial astma uchun juda ko'p muhim ta'sirlar stress, pozitsiyaning keskin o'zgarishi va hissiy stressni o'z ichiga oladi. Dori vositalariga (yod o'z ichiga olgan) allergik reaksiyaning mavjudligi Astma sindromining rivojlanishi bronxlar devorlarining yallig'lanishiga asoslangan bo'lib, bu membranalarning sezilarli torayishi va shishishiga olib keladi, natijada shilliq qavatning ko'p sekretsiyasi va keyinchalik obstruksiya paydo bo'ladi. Binobarin, ma'lum hujayralarda yallig'lanish jarayoni sodir bo'ladi.

Bronxial astma rivojlanish mexanizmidan 4ta bosqich tafovut qilinadi:

1-bosqich - immunologik (o'ziga xos antitellar (immunoglobulinlar E) ajralishi va ularning mast hujayralari va bazofillar yuzasida fiksatsiyasi sodir bo'ladi.

2-bosqich - immunokimyoviy (patokimyoviy) (qayta kirgandan keyin). allergen mast hujayralari yuzasida antikorlar bilan o'zaro ta'sir qiladi, ularning degranulyatsiyasi yallig'lanish va allergiya vositachilari - gistamin, prostaglandinlar, leykotrienlar, bradikinin va boshqalarning chiqishi bilan sodir bo'ladi.

3-bosqich - patofiziologik (bronxospazm, shilliq qavatning shishishi, shilliq qavatning shishishi). bronxial devor hujayra elementlari bilan, yallig'lanish va allergiya vositachilari ta'sirida paydo bo'lgan shilliq qavatning gipersekretsiyasi) Bularning barchasi natijasida bronxlarda, mast hujayralarida, eozinofillarda surunkali yallig'lanish rivojlanadi va ularning retseptorlari yuqori reaktivdir. bronxospazm, shilliq qavatning shishishi va shilliq qavatning giperproduksiyasi (psevdoallergik reaksiya) ga olib keladigan hujayra degranulyatsiyasini keltirib chiqaradigan sovuq, hid, chang va boshqa qo'zg'atuvchilarning ta'siri.

Astmatik status bu og'ir bosqichi.

Bronxial astmani davolash. Bronxial astmani davolash ketma-ketligi quyidagicha bo'lishi lozim.

1. Xuruj davrida bemorni holatdan chiqarish

2. Astma qo'zimasligi uchun profilaktik tadbirlar
3. Astma kasalligi bor bemorlar farzandlari uchun profilaktik tadbirlar

Xuruj davri: xuruj davrida bemorlarni 1-o'rinda allergentni aniqlab uni ta'sirini to'xtatish (bu qanaqadir noqulay muhit yoki allergiya chiqaruvchi hidlar bo'lishi mumkin) va hech narsani nazardan chetda qoldirmaslik lozim. Bemorni toza havoli joyga chiqarish. Ko'krak qafasini siquvchi kiyimlardan xoli qilish. Imkoni bo'lsa havo namligini nazorat qilish.

Medikamentoz terapiya: Namlangan kisloroda ulash

1. Beta agonistlar (ko'pam berilmaslik qat'iy qonuniyat asosida qo'llash).
2. Glukokortikosteroidklar.
3. Antigistaminlar.
4. Bronxodelayatorlar.
5. Murakkab aralashmali eritmalar.
6. Teri ostiga adrenalini
7. Zaruratga qarab simptom terapiya

Yuqorida ko'rsatilgan nomedikamentoz terapiyani, kasallik qo'zishini oldini olishda ishlatilishi mumkin.

Astma kasalligi bilan og'riq insonlar bolalariga juda katta e'tibor berishi lozim. Tug'ilganidan boshlab Bolani to'g'ri chiniqtirish. Massaj sog'lomlashtirish markazlariga qatnashish. Bolalarni suzish, yengil atletika kabi sportga kichik yoshidan qatnashtirish. Yilida kamida 1 marotaba tog'li, havosi toza sanatoriyalarda oilaviy dam olishni tashkil qilish. O'pkani tiriklik sig'imini oshiruvchi LFK mashqlar bilan shug'ullantirish.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Irgashev, I. E., & Farmonov, X. A. (2021). Specificity of resuscitation and rehabilitation procedures in patients with covid-19. *Central Asian Journal of Medical and Natural Science*, 2(1), 11-14.
2. Irgashev, I. E. (2022). New Principles of Anticoagulant Therapy in Patients with Covid-19. *Research Journal of Trauma and Disability Studies*, 1(12), 15-19.
3. Irgashev, I. E. (2023). Pathological Physiology of Heart Failure. *American Journal of Pediatric Medicine and Health Sciences (2993-2149)*, 1(8), 378-383.
4. Irgashev, I. (2024). COVID-19 INFEKSIYSINI YUQTIRGAN KASALXONADAN TASHQARI PNEVMONIYA BILAN KASALLANGAN BEMORLARDA DROPERIDOL NEYROLEPTIK VOSITASINI QO'LLANILISHI VA UNING DAVO SAMARADORLIGIGA TA'SIRI. *Центральноазиатский журнал образования и инноваций*, 3(1), 12-18.
5. Irgashev, I. E. (2022). COVID-19 BILAN KASALLANGAN BEMORLARDA ANTIKAOGULYANT TERAPIYANING YANGICHA TAMOILLARI. *BARQARORLIK VA YETAKCHI TADQIQOTLAR ONLAYN ILMIY JURNALI*, 2(12), 462-466.
6. Ergashevich, I. I. (2024). GIPERTONIK KRIZ BILAN KECHAYOTGAN GIPERTONIYA KASALLIGIDA, ASORATLAR YUZ BERISHINI OLDINI OLISHGA QARATILGAN SHOSHILINCH TERAPIYA. *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 40(1), 55-61.

7. Ergashevich, I. I. (2024). SPECIFIC PROPERTIES OF LEVAMICOL OINTMENT. *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 40(1), 48-53.
8. Irgashev, I. E. (2023). RESPIRATORY DISTRESS SYNDROME. *Horizon: Journal of Humanity and Artificial Intelligence*, 2 (5), 587–589.
9. Ergashevich, I. I. (2024). OTKIR KORONAR SINDROM KUZATILAYOTGAN BEMORLARDA ILK YORDAM KO'RSATISHNING USTUVOR TAMOILLARI HAMDA UNING AHAMIYATI. *TADQIQOTLAR. UZ*, 34(2), 152-159.
10. Ergashevich, I. I. (2024). GIPERTONIYA KASALLIGIDA SHOSHILINCH YORDAM KO'RSATISH. *AMALIY VA TIBBIYOT FANLARI ILMIY JURNALI*, 3(3), 148-153.
11. Иргашев, И. Э. (2024). ПРИНЦИПЫ ПРИОРИТЕТА И ЕГО ЗНАЧЕНИЕ ОКАЗАНИЯ ПЕРВОЙ ПОМОЩИ У БОЛЬНЫХ ОСТРЫМ КОРОНАРНЫМ СИНДРОМОМ. *TADQIQOTLAR. UZ*, 34(2), 177-184.
12. Иргашев, И. Э. (2024). ДЕЙСТВИЕ ДРОПЕРИДОЛА У БОЛЬНЫХ ВНЕГОСПИТАЛЬНОЙ ПНЕВМОНИЕЙ, ИНФИЦИРОВАННЫХ КОРОНОВИРУСОМ. *TADQIQOTLAR. UZ*, 34(2), 160-168.
13. Иргашев, И. Э. (2024). ПРИНЦИПЫ ОКАЗАНИЯ ПЕРВОЙ ПОМОЩИ БОЛЬНЫМ ГИПЕРТЕНИЧЕСКИМ КРИЗОМ. *TADQIQOTLAR. UZ*, 34(2), 185-192.
14. Иргашев, И. Э. (2024). СКОРАЯ ПОМОЩЬ ПРИ ГИПЕРТЕНИЧЕСКОЙ БОЛЕЗНИ. *TADQIQOTLAR. UZ*, 34(2), 169-176
15. Усмонов, У. Р., & Иргашев, И. Э. (2020). Changes in the morphofunctional properties of thymus and spleen under the influence of mites of different origins. *Новый день в медицине*, (2), 242-244..
16. Ergasheva, G. T. (2022). QANDLI DIABET BILAN KASALLANGANLARDA REABILITATSIYA MEZONLARINI TAKOMILASHTIRISH. *TA'LIM VA RIVOJLANISH TAHLILI ONLAYN ILMIY JURNALI*, 2(12), 335-337.
17. ГТ, Э., & Саидова, Л. Б. (2022). СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ РЕАБИЛИТАЦИОННО-ВОССТАНОВИТЕЛЬНЫХ КРИТЕРИЕВ БОЛЬНЫХ С СД-2 ТИПА. *TA'LIM VA RIVOJLANISH TAHLILI ONLAYN ILMIY JURNALI*, 2(12), 206-209.
18. Toxirovna, E. G. (2023). O'RTA VA KEKSA YOSHLI BEMORLARDA 2-TUR QANDLI DIABET KECHISHINING KLINIKO-MORFOLOGIK XUSUSIYATLARI. *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 33(1), 164-166.
19. Эргашева, Г. Т. (2023). Изучение Клинических Особенности Больных Сахарным Диабетом 2 Типа Среднего И Пожилого Возраста. *Central Asian Journal of Medical and Natural Science*, 4(6), 274-276.
20. Toxirovna, E. G. (2024). GIPERPROLAKTINEMIYA KLINIK BELGILARI VA VERUSHTLIKKA SABAB BO'LUVCHI OMILLAR. Лучшие интеллектуальные исследования, 14(4), 168-175.
21. Toxirovna, E. G. (2024). QANDLI DIABET 2-TUR VA O'LIMNI KELTIRIB CHIQRUVCHI SABABLAR. Лучшие интеллектуальные исследования, 14(4), 86-93.
22. Qilichovna, A. M. (2024). CLINIC FOR PATIENTS WITH DENTURES COMPARATIVE DIAGNOSIS AND PATHOGENESIS. *TADQIQOTLAR*, 30(3), 127-135.

23. Ahmedova, M. (2023). COMPARATIVE ANALYSIS OF NUTRITIONAL DISPARITIES AMONG PEDIATRIC POPULATIONS: A STUDY OF CHILDREN WITH DENTAL CAVITIES VERSUS THOSE IN OPTIMAL HEALTH. *International Bulletin of Medical Sciences and Clinical Research*, 3(12), 68-72.
24. Ahmedova, M. (2023). DIFFERENCES IN NUTRITION OF CHILDREN WITH DENTAL CARIES AND HEALTHY CHILDREN. *International Bulletin of Medical Sciences and Clinical Research*, 3(12), 42-46.
25. Axmedova, M. (2023). TISH KARIESINING KENG TARQALISHIGA SABAB BO'LUVCHI OMILLAR. *Центральноазиатский журнал образования и инноваций*, 2(12), 200-205.
26. Ахмедова, М. (2023). ИСПОЛЬЗОВАНИЕ КОМПЬЮТЕРНЫХ ТЕХНОЛОГИЙ НА ЭТАПАХ ДИАГНОСТИКИ И ПЛАНИРОВАНИЯ ОРТОПЕДИЧЕСКОГО ЛЕЧЕНИЯ НА ОСНОВЕ ЭНДОССАЛЬНЫХ ИМПЛАНТАТОВ. *Центральноазиатский журнал образования и инноваций*, 2(11 Part 2), 167-173.
27. Axmedova, M. (2023). USE OF COMPUTER TECHNOLOGY AT THE STAGES OF DIAGNOSIS AND PLANNING ORTHOPEDIC TREATMENT BASED ON ENDOSSEAL IMPLANTS. *International Bulletin of Medical Sciences and Clinical Research*, 3(11), 54-58.
28. Ахмедова, М. (2020). НАРУШЕНИЯ ЭНДОТЕЛИАЛЬНОЙ ФУНКЦИИ ПРИ РАЗВИТИИ АФТОЗНОГО СТОМАТИТА. *Достижения науки и образования*, (18 (72)), 65-69.
29. Axmedova, M. (2023). THE IMPACT OF SOCIOCULTURAL FACTORS ON THE PERVASIVENESS OF DENTAL CARIES AS A COMPLEX HEALTH CONDITION IN CONTEMPORARY SOCIETY. *International Bulletin of Medical Sciences and Clinical Research*, 3(9), 24-28.
30. Ахмедова, М. К. (2024). ОБЩИЕ ПРИЧИНЫ КАРИЕСА ЗУБОВ. *Лучшие интеллектуальные исследования*, 14(4), 77-85.
31. Qilichovna, A. M. (2024). CLINICAL SIGNS WHEN ACCOMPANIED BY DENTAL DISEASES AND METABOLIC SYNDROME. *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 39(5), 116-24.
32. Ахмедова, М. К. (2024). Профилактика Стоматологических Заболеваний У Беременных. *Research Journal of Trauma and Disability Studies*, 3(3), 66-72.
33. Ахмедова, М. К. (2024). ОСНОВНЫЕ ПРОФИЛАКТИЧЕСКИЕ МЕТОДЫ ТКАНЕЙ ПАРОДОНТА У ДЕТЕЙ И ПОДРОСТКОВ. *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 41(5), 254-260.
34. Qilichovna, A. M. (2024). PREVENTION OF PERIODONTAL DISEASES IN CHILDREN AND TEENAGERS. *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 41(5), 234-239.
35. Qilichovna, A. M. (2024). PREVENTION OF PERIODONTAL AND GUM DISEASES IN PREGNANT WOMEN. *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 41(5), 240-245.
36. Qilichovna, A. M. (2024). HOMILADOR AYOLLARDA TISH VA PARADONT KASALLIKLARINING OLDINI OLISH. *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 41(5), 246-253.
37. Ахмедова, М. К. (2024). ИЗУЧЕНИЕ ПРИЧИННЫХ ФАКТОРОВ ПАРОДОНТИТА. *Journal of new century innovations*, 49(3), 47-53.

38. Qilichovna, A. M. (2024). TO STUDY THE FACTORS THAT CAUSE PERIODONTITIS. *Journal of new century innovations*, 49(3), 40-46.
39. Qilichovna, A. M. (2024). THE ROLE OF PATHOGENESIS IN THE GROWTH FACTORS OF PERIODONTITIS DISEASE. *Journal of new century innovations*, 49(3), 25-32.
40. Togaydullaeva, D. D. (2022). ARTERIAL GIPERTONIYA BOR BEMORLARDA KOMORBIDLIK UCHRASHI. TA'LIM VA RIVOJLANISH TAHLILI ONLAYN ILMIY JURNALI, 2(11), 32-35.
41. Togaydullaeva, D. D. (2022). Erkaklarda yurak ishemik kasalligining kechishida metabolik sindrom komponentlarining ta'siri. *Fan, ta'lim, madaniyat va innovatsiya*, 1(4), 29-34.
42. Dilmurodovna, T. D. (2023). MORPHOLOGICAL ASPECTS OF THE THYROID GLAND IN VARIOUS FORMS OF ITS PATHOLOGY. *American Journal of Pediatric Medicine and Health Sciences (2993-2149)*, 1(8), 428-431.
43. Dilmurodovna, T. D. (2023). Morphological Signs of the Inflammatory Process in the Pancreas in Type I and II Diabetes Mellitus. *EUROPEAN JOURNAL OF INNOVATION IN NONFORMAL EDUCATION*, 3(11), 24-27.
44. Dilmurodovna, T. D. (2023). КЛИНИКО-МОРФОЛОГИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ ТЕЧЕНИЕ ВОСПАЛИТЕЛЬНОГО ПРОЦЕССА В ПОДЖЕЛУДОЧНОЙ ЖЕЛЕЗЕ ПРИ САХАРНОМ ДИАБЕТЕ I И II ТИПА. *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 33(1), 173-177.
45. Khafiza, J., & Dildora, T. (2023). Frequency of Comorbid Pathology among Non-Organized Population. *Research Journal of Trauma and Disability Studies*, 2(4), 260-266.
46. Dilmurodovna, T. D. (2023). Clinical and Diagnostic Features of the Formation of Arterial Hypertension in Young People. *EUROPEAN JOURNAL OF INNOVATION IN NONFORMAL EDUCATION*, 3(12), 41-46.
47. Dilmurodovna, T. D. (2024). DIABETES MELLITUS IN CENTRAL ASIA: PROBLEMS AND SOLUTIONS. *Лучшие интеллектуальные исследования*, 12(4), 204-213.
48. Тогайдуллаева, Д. Д. (2024). ОБЩИЕ ОСОБЕННОСТИ ТЕЧЕНИЕ САХАРНОГО ДИАБЕТА В СРЕДНЕЙ АЗИИ. *Лучшие интеллектуальные исследования*, 12(4), 193-204.
49. Tog'aydullaeva, D. D. (2024). GIPERTENZIYA BOR BEMORLARDA MODDALAR ALMASINUVINING BUZULISHI BILAN KELISHI. *Лучшие интеллектуальные исследования*, 14(4), 130-137.
50. Dilmurodovna, T. D. (2024). FACTORS CAUSING ESSENTIAL HYPERTENSION AND COURSE OF THE DISEASE. *Лучшие интеллектуальные исследования*, 14(4), 138-145.
51. Dilmurodovna, T. D. (2024). PREVALENCE INDICATORS OF ARTERIAL HYPERTENSION IN THE POPULATION. *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 41(4), 78-87.
52. Тогайдуллаева, Д. Д. (2024). ИШЕМИЧЕСКАЯ БОЛЕЗНЬ СЕРДЦА, МЕТОДЫ ЛЕЧЕНИЯ И ЭФФЕКТИВНОСТЬ ЛЕЧЕНИЯ СТЕНОКАРДИИ. *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 39(5), 107-115.
53. Dildora, T. (2021, June). CHRONIC RENAL FAILURE. In *Archive of Conferences* (pp. 85-89).
54. Шокиров, Б. С., & Халимова, Ю. С. (2021). Пищеварительная функция кишечника после коррекции экспериментального дисбактериоза у крыс бифидобактериями. In *Актуальные*

вопросы современной медицинской науки и здравоохранения: Материалы VI Международной научно-практической конференции молодых учёных и студентов, посвященной году науки и технологий, (Екатеринбург, 8-9 апреля 2021): в 3-х т.. Федеральное государственное бюджетное образовательное учреждение высшего образования «Уральский государственный медицинский университет» Министерства здравоохранения Российской Федерации.

55. Salokhiddinova, X. Y. (2023). Anemia of Chronic Diseases. *Research Journal of Trauma and Disability Studies*, 2(12), 364-372.
56. Salokhiddinova, X. Y. (2023). MALLORY WEISS SYNDROME IN DIFFUSE LIVER LESIONS. *Journal of Science in Medicine and Life*, 1(4), 11-15.
57. Salokhiddinova, X. Y. (2023). SURUNKALI KASALLIKLARDA UCHRAYDIGAN ANEMIYALAR MORFO-FUNKSIONAL XUSUSIYATLARI. *Ta'lim innovatsiyasi va integratsiyasi*, 10(3), 180-188.
58. Халимова, Ю. С. (2024). КЛИНИКО-МОРФОЛОГИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ ВИТАМИНА D В ФОРМИРОВАНИЕ ПРОТИВОИНФЕКЦИОННОГО ИММУНИТА. *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 36(3), 86-94.
59. Saloxiddinova, X. Y. (2024). CLINICAL FEATURES OF VITAMIN D EFFECTS ON BONE METABOLISM. *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 36(5), 90-99.
60. Saloxiddinova, X. Y. (2024). CLINICAL AND MORPHOLOGICAL ASPECTS OF AUTOIMMUNE THYROIDITIS. *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 36(5), 100-108.
61. Saloxiddinova, X. Y. (2024). MORPHOFUNCTIONAL FEATURES BLOOD MORPHOLOGY IN AGE-RELATED CHANGES. *Лучшие интеллектуальные исследования*, 14(4), 146-158.
62. Saloxiddinova, X. Y. (2024). CLINICAL MORPHOLOGICAL CRITERIA OF LEUKOCYTES. *Лучшие интеллектуальные исследования*, 14(4), 159-167.
63. Saloxiddinova, X. Y. (2024). Current Views of Vitamin D Metabolism in the Body. *Best Journal of Innovation in Science, Research and Development*, 3(3), 235-243.